

Peter Normann
Waage

giske jordbruk. Det samme gjelder kjøtt, kylling og kalkun – og snart kanskje struts. Når kjøttbeholdningen sviner, finner Andonis fram et

ra, som er en av øyas spesialiteter, kommer fra deres økolo-

dyr, og slakter dem selv. «Jeg bruker kniv,» betrodde han meg en kveld, «ikke elektrisk strøm. Kjøttet blir bedre på den måten.» Den økologiske dyrkingen og gårdsdriften spiller nok inn, men det er kokkene som skaper kunst av råvarene – altså Lia og Andonis i nye roller. Sjelden har jeg spist bedre mat og neppe drikket bedre vin. Lufta på Sifnos er tett krydret av alle dufter som gode er, og i de ni musers selskap gløder liksom mat som vin av

Sifnos og den greske verden selv. **SELV MUSKLENE** for skadefryd rykker ikke lenger, men slår seg til ro. Hos Lia og Andonis trenger gleden ingen kontrast. Og hvis noe i verden utenfor trekker, får det gjøre som strutsen og komme hit. De ni musers, kunstens og inspirasjonens guder har fått en søster: Matens og vinens muse er det de to dyrker på den skyggefulle terrassen over Faros havn.

peter.normann.waage@dagbladet.no

Du store verden

«Du forstår det ikke pappa, for du er ikke i målgruppa.»

Richard Stallman vil ha slutt på all copyright. Han tror på copyleft. All informasjon, enten det er programmer, bøker eller kunst, bør stilles til fri disposisjon til alle.

Det virkelig frie ord

I RICHARD STALLMANS nylig utkomne selvbiografi står en usedvanlig melding på første side. Her gis det beskjed om at det står alle fritt å kopiere, distribuere eller modifisere biografien som de selv måtte ønske.

Denne måneden blir boka også lagt gratis ut på nettet, og forfatteren inviterer alle som ønsker det, til å komme med forslag til forbedringer av hans selvbiografi. Forbedringene Stallman liker, vil bli tatt med i seinere utgaver av boka, men Stallman vil selvsagt ikke betale for andres innsats til å forbedre hans biografi – slik ingen trenger betale for å laste ned hans bok.

Den fysiske boka hans er ikke gratis. Stallman mener det er riktig å betale for det det koster å produsere og distribuere ei bok. Det er selve copyleften han vil til livs. Stallman tror på fred, frihet og at alle åndsverk skal være gratis.

Richard Stallmans kamp mot copyright kommer som en naturlig følge av hans arbeid som dataprogrammerer. Han er en av hovedarkitektene bak Linux – det gratis, dugnadsbaserte dataprogramalternativet til kjemper som Microsoft. Hans argument er at en verden uten eiendomsbegrensninger på programmer og åndsverk er både en mer effektiv verden, der det er lettere å forbedre programmene på dugnad, og en mer rettferdig verden – der alle kan nyte godt av et produkt uansett hvor mye penger de har.

MEN STALLMANS nye juridiske begrep «copyleft» har også bindinger. Du står fritt til å bruke Stallmans programmer eller tekst, men da binder du deg samtidig til å la det du selv lager av det, forbli «copyleft»-beskyttet, samme hvor liten del av Stallmans materiale

ALTER-NATIV: Richard Stallman er professor i computer engineering ved Massachusetts Institute of Technology. Var det opp til ham, burde vi blåse i all copyright-lovgiving. Foto: SIMON KWONG/Reuters

hjemmeside, ser man at det hyperproduktive matematiske geniet brenner for flere saker: Enten det er EUs planer om å politiovervåke og lagre all (all!) internett-kommunikasjon, eller det er Fremskrittspartiets stortingsrepresentant Harald Tom Nesviks nominering av George Bush til Nobels fredspris for krigen mot terrorister, så engasjerer Stallman seg. Nesviks forslag minner ham om slagordet fra George Orwells «1984»: «Krig er fred.» Stallman, med sitt halv-meterlange hår, cordfløyelsbukser og villmannsskjegg, er noe så uvanlig som en politisk aktiv borger.

FORSLAGENE hans kan få vidtrekkende følger, og de kommer parallelt med utviklingen av digital teknologi. Musikk er i praksis i dag fritt nedlastbar på nett, selv om det formelt er forbudt. Sampling og miksing av andres musikk til ny musikk er vanlig. Entusiastiske fans bryter i dag kodene på digitale DVD-filmer og skaper sine egne reklippede og nyredigerte versjoner av filmer som «Star Wars». I stedet for «director's cut» får du nå laste ned fansens «indie cuts», private alternative versjoner av filmer, basert på samme råmateriale. Organisasjonen Adbusters manipulerer på samme måte reklamen og logoene til storkonsernene. Musikk- og

filmselskapene prøver å stoppe utviklingen med større og vanskeligere digitale hengelåser og trusler om rettsforfølgelse. Spørsmålet er om det nytter.

FOR STALLMAN er copyrightbestemmelsene som hindrer alle som ønsker det å bruke Barbie, Ronald McDonald eller Mikke Mus i nye ytringer, simpelthen et angrep på

ytringsfriheten. Copyright hindrer fri spredning av ideer og tanker. Lover som skulle beskytte den individuelle kunstners rettigheter, fungerer som beskyttelse av mediekonglomeratens interesser.

På et paradoksal vis er det i dag radikalere som Stallman som tror på et virkelig fritt marked for ideer.

andreas.wiese@dagbladet.no

Andreas Wiese
medie.com

du bruker. Du får ikke lov til å ha copyright, du forplikter deg til å la åndsverket forbli fritt tilgjengelig. Fungerer ideen, kan «copyleft» spre seg som et virus – først innen dataprogrammer, siden i bøker, musikk og film. Får Stallman det som han vil, skal hele vår kulturelle og intellektuelle arv igjen bli

en allmenning, ikke stykket opp i privateide fyrstedømmer, grensevoktet av jurister. Går man inn på Stallmans

Studer shipping

Norge er en ledende shippingnasjon med transaksjoner over store deler av verden. På MI får du de praktiske ferdighetene du trenger for å starte en karriere innen shipping.

www.mi.no
815 68 090

LONDON 149 en vei fra

GLASGOW 199 en vei fra

FRANKFURT 199 en vei fra

Reiseperiode fra 01.08.02 til 31.08.02

RYANAIR.COM

www.RYANAIR.com / ☎ 820 61100*

*Billettpris inkludert 07.06.02. Pris inkluderer avlastingsavgift og visse bagasjer. Avgift for Senteret i luftrommet. *Antallet på plasser er begrenset.